

интеллект и конец эры Homo sapiens / Джеймс Баррат; пер. с англ. Наталья Лисова. – М.: Альпина нон-фикшн; 2015. – 304 с.

2. Бостром Н. Искусственный интеллект. Этапы. Угрозы. Стратегии / Ник Бостром; пер. с англ. С. Филина. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2016. – 401 с.

3. Пенроуз Р. Новый ум короля. О компьютерах, мышлении и законах физики / Пер. с англ. под общ. ред. В. О. Малышенко. – 4-е изд. — М.: УРСС, ЛКИ, 2011. – 402 с.

4. Пенроуз Р., Хокинг С., Шимони А., Картрайт Н. Большое, малое и человеческий разум / Перевод с англ. А. В. Хачояна, Ю. А. Данилова. — СПб.: Амфора, 2012. – 192 с.

5. Харари Н.Ю. 21 урок для XXI века / Ной Юваль Харари. Пер. с англ. Юрий Гольдберг. – М.: Издательство «Синдбад», 2019. – 416 с.

Ярмак Т.В.
(ХНАДУ), м. Харків

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ НОВОГО ПОКОЛІННЯ

Модернізація національної системи освіти та поступова інтеграція української освіти у світовий освітній простір – процеси, що сьогодні відбуваються паралельно. Для всього світового співтовариства початку XXI ст. характерним стає прагнення подолати в освіті професійну замкненість і культурну обмеженість, орієнтація на виховання широко освіченої та гармонійно розвиненої особистості.

У наші дні завдання вищих навчальних закладів – підготовка не лише спеціалістів, а й людей, які зможуть почуватися впевнено у світі безперестанних технологічних змін і переворотів, у світі, де достатньо часто доведеться зіткнутися з ситуаціями вибору та прийняття рішень, що торкаються життєвих інтересів як самих цих людей, так і багатьох інших.

Таким чином, у сучасному суспільстві у вищій освіті дві ролі: перша – традиційна, пов'язана з підготовкою спеціалістів, друга – гуманітарна, пов'язана з розвитком людської особистості.

Ще в середині позаминулого століття Костянтин Ушинський закликав співвітчизників зрозуміти очевидну для нього річ: саме облаштування освіти, а не судова, не земельна реформи є найміцнішим фундаментом суспільства.

Володіє світом той, хто володіє інформацією. Наша держава не може бути розвинутою та економічно потужною без доступу до світових інформаційних ресурсів.

Сьогодні українська вища школа переживає складний період становлення. Перед нею стоїть надзвичайно важливе завдання науково і практично забезпечити підготовку високопрофесійних спеціалістів – спеціалістів нового покоління у відповідальності з вимогами ХХІ століття. Ситуація ускладнюється залежною економічною кризою, яка матеріально і духовно пригнічує викладачів, педагогів-науковців. Тільки теоретично обґрунтовані, рішучі ефективні заходи можуть покращити стан справ на терені підготовки фахівців і забезпечити майбутнє нашої держави.

Нові завдання вимагають і створення нових концепцій підготовки фахівця.

Під концепцією підготовки фахівця ми розуміємо визначення та наукове обґрунтування структури та складу системи підготовки спеціаліста, а також наукове обґрунтування умов функціонування навчально-виховного процесу. Таке складне завдання може бути виконане лише за умов володіння сучасними інноваційними технологіями, демократизації та гуманізації навчання.

Модель сучасного спеціаліста, на наше глибоке переконання, складається з чотирьох блоків:

- 1) блок застосування сучасних інноваційних технологій;
- 2) блок моральних якостей;
- 3) блок професійних якостей;

4) блок інтелектуальних якостей.

Провідною метою підготовки сучасного спеціаліста є формування активної, творчої особистості, яка володіє сучасними новітніми технологіями, всебічно ерудована, культурна, прагне до творчої діяльності. Демократизація та гуманізація передбачають прискорення розвитку особистості, її творчих здібностей та формування високопрофесійного спеціаліста XXI століття.

Удосконалення процесу підготовки фахівців потребує не тільки поліпшення якості навчальних планів і програм, а й зумовлює також новітнє осмислення професійного розвитку майбутнього фахівця, який повинен володіти інноваційними технологіями. Застосування найновіших засобів інформаційної технології в різних галузях людської діяльності, в тому числі і в освіті, набуває все більшої актуальності. В вітчизняних та зарубіжних виданнях комп'ютеризація учбового процесу розглядається як один з актуальних факторів організації навчання.

Важливою частиною впровадження нових технологій навчання, пов'язаних з застосуванням комп'ютерних технологій, є використання електронних підручників, які враховують індивідуальні особливості, студент може працювати за власним темпом та викладач може перевірити виконану роботу на відстані, можливості комп'ютера дозволяють подавати навчальний матеріал наочно, студент одразу бачить результати (оцінка, бали), те саме завдання можна виконувати кілька разів, поки не буде досягнуто потрібного результату, можна виконувати одразу кілька видів тренувальних вправ: читання і говоріння.

Сьогодні рівень суспільного розвитку держави визначається рівнем її інформатизації, ефективним використанням інформаційних технологій. Тому система підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах повинна оперативно перебудовуватися залежно від потреб суспільства у спеціалістах відповідного напрямлення. Підготовка повинна передбачати оволодіння спеціалістами фундаментальними знаннями теорії і практики, уміння активно

використовувати інформаційні технології в своїй професійній діяльності. Використання ПК, комунікаційних засобів, баз даних і баз знань, використання інтелектуальних технологій і систем повинні надавати майбутнім спеціалістам реальні можливості для виконання аналітичних, прогнозних функцій, підготовки управлінських рішень в сучасному режимі обробки інформації.

Становлення нової системи освіти в Україні, зорієнтованої на входження у світовий освітній простір, супроводжується суттєвими змінами в педагогічній теорії та практиці. Зміст навчання збагачується новими сучасними знаннями та вміннями, розвитком здібностей оперування інформацією, творчим вирішенням проблем виробництва. В арсеналі засобів навчання значне місце починають займати комп'ютерна техніка, телекомунікаційні системи глобального масштабу, застосування медійних технологій, виявлення впливу результатів високих технологій, науки і техніки на людину.

Технологічний прорив, котрий сьогодні забезпечив вільний доступ до величезної кількості інформаційних ресурсів, сприяє запровадженню в навчальний процес ігрових практик. В ході цих практик студенти виявляють велику комунікативну активність і самостійність при підготовці до занять (технології «мозкового штурму», групові диспути, перформанти), так і застосування технічних медійних засобів для здійснення самостійних творчих робіт (створення мультимедійних презентацій, авторських відео, Інтернет сторінок).

Новітні державні освітні стандарти третього поліття спрямовані на формування у майбутніх фахівців комплексу знань, умінь, навичок і якостей, які б дозволяли їм стати конкурентоспроможними та працевлаштуватися на ринку праці.

Разом з тим особлива роль відводиться духовному вихованню особистості, гуманізації навчального процесу, важливою складовою якого стає особистісно розвивальна взаємодія викладача зі студентами. Проходить

зміна освітньої парадигми: пропонується новий зміст, нові підходи, іншій педагогічний менталітет.

Закон України «Про вищу освіту» визначає завдання по підготовці в нашій державі спеціалістів нового покоління. Втілюючи його в життя, необхідно утвердити людину як найвищу соціальну цінність, найповніше розкрити її здібності та задовольнити різноманітні освітні проблеми, забезпечити пріоритетність загальнолюдських цінностей, гармонію стосунків людини і навколишнього середовища, суспільства і природи. Цього результату можна досягти через демократизацію та гуманізацією навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі освіти. Що ми розуміємо перш за все під «демократизацією» та «гуманізацією»? На наш погляд це дуже важливо, бо від того, що ми вкладаємо в зміст понять залежить і кінцевий результат. Демократизація навчально-виховного процесу у вищій школі – це впровадження таких змін, що спрямовані на розвиток особистості, як головної цінності людського суспільства та формування високопрофесійного спеціаліста своєї галузі. Гуманізація – це визнання людини як особистості, яка має право на розвиток своїх особливостей та їх реалізацію в суспільстві і утвердження свого місця в житті.

Нові вимоги до розбудови освіти в Україні обумовлюють необхідність модернізації, оновлення усіх структурних ланок освітньої діяльності. Для впровадження нашої держави до єдиного європейського та світового простору необхідно реалізувати основні ідеї:

- побудова Європейської зони вищої освіти як передумови розвитку системи мобільності громадян та їх можливостей працевлаштування;
- зміцнення інтелектуального, культурного, науково-технічного потенціалу країни Європейського співтовариства;
- посилення міжнародної конкурентоспроможності національної та Європейської систем вищої освіти;
- підвищення визначальної ролі університетів у розвитку національної та європейської культури, тощо.